

DIKTER 1955-95

Vizma Belševica

Dikter
1955-95

TOLKADE AV
Juris Kronbergs

ERSATZ

© Janis Elsbergs 2008

© Ersatz samt resp. författare 2008

Svensk tolkning Juris Kronbergs

Grafisk form & sättning Ola Wallin

Korrekturläsning Anna Bengtsson

Grafisk produktion Ersatz Samizdat, Stockholm 2008

ISBN 9789188858764

Boken har tagits fram med finansiellt stöd från
Latvian Literature Centre och State Culture
Capital Foundation.

www.ersatz.se

OM MAN går rakt norrut på Čaksgatan i Riga, och tar av till höger på Artillerijasgatan kommer man ganska snart till än i dag ganska nedgångna arbetarkvarter med en våldsamt blandning av jugendhus, trähus och funkishus, och så parken – 1905 års park, uppkallad efter detta års stora folkresning mot tsarregimen, men i folkmun alltid kallad Grīziņkalns. En svensk motsvarighet till dessa kvarter kan vara till exempel Söder i Stockholm, som det var förr. Här finns också en liten gata som heter Vārnu iela – där tillbringade Vizma Belševica sina barndoms- och tidiga ungdomsår.

Uppväxten fram till de första åren efter andra världskriget har hon skildrat i trilogin om Bille, författarens alter ego. Denna trilogi finns i sin helhet på svenska i volymerna: *Bille*, *Bille och kriget* och *Billes sköna ungdom*. »Replikerna föll kanske inte exakt så, men situationerna är sanna«, har hon sagt. Trilogin var en av de största försäljningssuccéerna i Lettland efter den återupprättade självständigheten 1991. Detta trots att den första bokens skildring av den mytomspunna lettiska självständighetstiden på 1920- och 30-talen inte alls är tecknad i särskilt ljusa färger.

Att Vizma Belševica, född 1933, skulle bli författare var inte alls självklart. På grund av fattigdom och sjuklighet blev hennes skolgång inte sådan som den brådmogna, intelligenta och bokslukande flickan hade tänkt sig. Hon hamnade i stället på en yrkesskola, deltog i en skrivarkurs och blev så småningom sänd till studier på Gorkijinstitutet för högre litteraturutbildning i Moskva, en institution som, var det tänkt, skulle samla och omstöpa talangfulla unga skribenter från »republikerna« för framtida bruk som *one-big-happy-russian-speaking-soviet-family*-främjare. Givetvis hände något annat på denna mötesplats för talanger från olika delar av det sovjetiska imperiet. Det blev snarare en plantskola för oliktankande –

blivande författare från de icke-ryska republikerna knöt kontakter sinsemellan. Betydande för Vizma Belševica blev umgänget med ett flertal jämnåriga kolleger, inte minst georgiskan Bella Achmadulina och den ryske poeten Andrej Voznesenskij. Långt senare, på poesi-festivalen i Malmö 1993, sa Voznesenskij: »Vizma var den mest begåvade av oss alla.«

På den 20:e partikongressen 1956 höll Chrusjtjov sitt berömda tal, där han avslöjade Stalintidens brott mot mänskligheten. För Vizma Belševica var det en sådan chock, att hon försökte ta sitt liv, ty i sina tidiga dikter hade hon naivt hyllat sovjetstaten, och kände sig därför medskyldig till Stalintidens förbrytelser. Många år senare, när hennes tidiga dikter kom på tal, var hon dock alltid noga med att framhålla att hon hade skrivit dem av egen fri vilja: »det var ingen som tvingade mig«, sa hon.

Hennes första diktsamling, *Det är vår hela året i år* (1955) finns inte medtagen i hennes samlade verk som börjar med nästa samling, *Jordens värme* (1959), sedan följer *Havet brinner* (1966), *Årsringar* (1969), *Gulmåra* (1976), *Jag lindar mina sånger till ett nystan* (1981, utgåva till hennes femtioårsdag, som också innehåller en avdelning nya dikter) och den sista samlingen, *Den gyllene tiden* (1987). Förutom *Bille*-trilogin har Vizma Belševica också skrivit flera novellsamlingar, pjäser och sagor för barn, samt filmmanus. Under tider av publiceringsförbud var hon tvungen att försörja sig som översättare från ryska och engelska – Pusjkin, Lermontov, Achmatova, Hemingway, Eliot och en kongenial tolkning av Milnes Nalle Puh är bara några exempel på hennes briljanta översättningar. Medan hon själv blev översatt till allt fler språk: ca 20 enbart i dåvarande Sovjet och Östeuropa.

Belševicas genombrott kom med *Havet brinner*. Från och med denna diktsamling blev hon en samvetets röst i lettisk litteratur. Här återfinns de teman som sedan är närvarande i alla hennes diktsamlingar:

kärleken – hon är en betydande kärlekslyriker;

naturen – »alla talar om mig som en politisk poet, men egentligen har jag ju alltid varit en ekologisk diktare« har hon sagt;

sanning – lögn, hon var en »motståndets måttstock«, »samvetets röst«, oändligt viktig i ett ockuperat land i en militärdiktatur;

feghet – hjältemod, i den totalitära staten kan även ganska triviala situationer innefatta denna problematik och, kanske på ett mindre dramatiskt vis, även i vår egen samtid;

tystnaden – men inte uppgivenhetens tystnad utan trotsets eller den överväldigade känslans tystnad, eller som metafor för kvinnan: »jag är kvinna, jag är tystnad«.

År 1969 råkade diktsamlingen *Årsringar*, av någon outgrundlig anledning, slinka igenom censurans nät, men drogs tillbaka samma dag som den nådde bokhandelsdiskarna. Den främsta anledningen till beslagtagandet av boken var den stora dikten »Henricus de Lettis anteckningar i den Livoniska krönikans marginal«. Den tyska ordensmästaren biskop Albert, som ledde erövringen och kristnandet av landet i slutet på 1100-talet, hade en lettisk krönikör, Henricus de Lettis. Lodrätt till vänster på baksidan återges med versaler utdrag ur krönikan, själva dikten däremot är krönikörens egentliga, hemliga tankar. Dikten handlar om Belševicas samtid, om diktan-dets villkor, men inte minst har den också en självbiografisk dimension – Belševica hade själv varit en naiv maktens »krönikör« som tänkt om, hon skriver:

*Likt en svartsjuk kvinna kräver Rom
att man skall svära henne kärlek i vart steg
offentligt... Och läser med spionögon
mellan mina rader att det ej äger
detta hjärta, en gång så fogligt och naivt.*

Den, och några andra dikter i samlingen förorsakade stor turbulens, det skrevs motdikter, och partiet beordrade Belševica att komma

och förklara sig, men hon hävdade att eftersom hon inte var parti-medlem, fick de komma till henne om de ville något. Så skedde också. På frågan om hon i dikten om medeltiden syftat på sovjetsamhället, svarade hon med ett enda ord: »Ja!« Kort därefter beskylldes hon för »ohälsosamma, pseudomodernistiska tendenser« och »felaktig, filosofiskt snäv historietolkning«. Hon drabbades av sju års publiceringsförbud och blev en »icke-person«. Det var bara de så kallade kompetenta organen (KGB) som brydde sig om henne: vid ett flertal tillfällen gjordes husrannsakan, man konfiskerade »olämpliga« böcker ur hennes bokhyllor, och man stal hennes dagböcker och arbetsböcker, vilka hon aldrig återfick.

År 1976 kunde hon, tack vare uppmärksamhet i väst och påtryckningar från Lettlands författarförbund, återkomma med samlingen *Gulmåra*. 1987 kom den sista diktsamlingen *Den gyllene tiden*. Samma år omkom hennes äldste son, den uppburne unge poeten Klavs Elsbergs, under hittills ouppklarade omständigheter. Mycket tyder på att det var ett politiskt mord. Sonens död var den direkta orsaken till att hon inte skrev mer poesi: »Poesi skrivs med hjärtat och mitt hjärta är dött«, sade hon.

Vizma Belševicas språkliga, kulturella och estetiska medvetenhet och strategi skilde sig markant från det officiella sovjetlettiska – en vulgarisering av språket med alltför mycket av ordagranna översättningar och idiom från ryskan, i synnerhet i det officiella språket. Detta påtvingade »sovjetspråk« korrumpade inte bara språket, utan också själva verkligheten. Poesin innebar inte bara en räddning av språket, utan också av tankens frihet. En viktig ingrediens i Belševicas »motståndets estetik« var aktualiserandet av gamla lettiska ord, över vilka hon utformade ett personligt kartotek. En gång fick hon frågan om vilken bok hon skulle vilja ta med sig om hon hamnade på en öde ö. »Mülenbachs ordbok över det lettiska språket« (svensk jämförelse: Östergrens Nusvensk ordbok), svarade hon. »Den hjälper mig att tänka klart, och att kunna tänka klart är väl mycket viktigt om man hamnat på en öde ö, inte sant.«

Vizma Belševica blev 74 år, hon avled den 6 augusti 2005 efter en längre tids sjukdom. Men ända till slutet var hon intellektuellt aktiv, hade åsikter om samtida händelser i Lettland och världen och hade kvar glimten i ögat, den raka, ärliga, drastiska attityden från uppväxten i Grīziņkalns – att se »det som är i det som synes vara«, att inte falla för yttre prål, tomt prat eller maktens skenhelighet.

Trots all berömmelse och beundran – i kretsen av vänner, kolleger och många läsare, var hon, förblev hon och kommer hon att förbli – Vizma. Helt enkelt Vizma, tjejen från Grīziņkalns.

ur
JORDENS VÄRME
(1959)

STJÄRNAN

Ett skuggat träd i skymningsljus.
    Något särade dess grenar.
Det var håriga fingrar –
    kanske var det ett djur?
Men varelsen kunde redan binda
    en stenflisa vid sin påk . . .
Mammuten, denna snårskogens störtade tsar,
    räddes den redan.
. . . Ren och oändligt fjärran
    strålade en stjärna högt över myren.
I vilda och mörka förstånd
    hade någonting börjat glöda.
Det tycktes som stjärnan vräkte ner
    pilar från sin svarta och bråddjupa höjd.
Var och en av dem rörde varelsens
    hjärta till oro och längtan.
Den ville yla gällt,
    som djuren ylar i fuktiga kväljande nätter.
I skriet befria sitt bröst
    som stungits av stjärnan.
Måhända hade den just
    i den stunden blivit till människa.
En människa ylar inte.
    Hennes läppar sluts i stolthet och trots.

Tidevarvstyngande steg
dånade på historiens stigar
Virrvarret av folk och gränser
lämnade kvar sina svidande avtryck.
Troner och regimer rasade
men i smärta och mörker fortfor
Människan att söka stjärnorna nå
de som glänser i det nattliga fjärran.
Människan steg upp på bål
försmäktade i fästningars källare
Mot himlen strävade trots allt
även gotiskt smalnande torn.
De bästa hjärnorna förbrann
likt nattetid fallande stjärnor
På jakt efter vägen till Alltet.
I blod badade denna väg.
Stjärnan och människan går genom tiderna
sin väg, kämpande försakande
Aldrig någonsin ska de skiljas
som dröm och värv aldrig åtskiljs.
När en människa döende faller till marken
söker fingrarna greppa den hårda torven.
Med läpparna tar hon farväl av sin mor,
men blicken söker alltjämt stjärnan.

STÄDERSKAN

Jag putsar fönster, jag torkar golv
Fräsch ska mattan glöda, och blomman buga i vasen.
Rummet ska fyllas av friskt och fridfullt sken
Som ger lätthet åt tankar och blickar.

Så öppnar jag fönstren för gryningens flod
Bär in en karaff med porlande vatten.
Endast på mina fuktiga händer syns
Spåren av dammet jag torkade av.

Du ska komma in i det rena rummet
På en solstrålestig som faller på golvet.
Du ska le: en sådan underbar dag . . .
Och glömma att säga ”God morgon!” till mig.

LÄTTA ANSLAG

Från elden flyger gnistor upp i luften
De vill så gärna bli små stjärnor.
Men vinden strör dem i den vita häggen
Bland jordens blomster ska de lösas upp.

*

Med frostiga barr rör granen vid din panna –
Du höjer din hand med vanten på.
Se så lätt den frusna grenen bryts –
Endast en suck genomfar trädet.

*

Hösten flammar över berget likt en sista kyss
Avskedets afton kommer med stjärnor och frost.
De vita björkarna faller bärnstenstårar
Vill varma skymningar, vill dagtäckt sommar . . .

ur
HAVET BRINNER
(1966)

HAVET BRINNER

Martin, havet brinner!
Ropar retstickan efter dig.
Martin, havet brinner!
Skrattsalvor skingras för vinden.
Motorn kokar som en storm.
Propellerbladen rör upp vattnen.
Salta stänk i hår och ansikte.

Martin, havet brinner!
Havet brinner!
Ni skrattar?
Låt gå!
Fiskarnas eld av silver
brinner i havets gröna mörker.
Och förbrinna, det skall den göra
om du dröjer dig kvar för länge i hamnen.

Sillstim som svärmar av gnistor
fladdrar i reddens nattliga djup.
Martin, havet brinner!
Skynda!
Släpp fram
ditt sinnes och dina musklers sega eld!

Nätens tyngd är så glödande att benen viker sig,
en skarp smärta ända intill benmärgen gnyr!
Martin, havet brinner!
Se till att eldsvådan falnar!
Och de fladdrande lågorna hålls över i båten!

Hör du gaphals på stranden, vad säger du nu?
Båten återvänder fylld till brädden.
Martin!
Havet brinner ju alltid som sådana som du,
rykande i fiskarnas kyliga silver.

STENAR

Varken himmel eller hav,
bara en mjölkvit dimma.
Grånande stenar dåsar i dimman,
reser över grunda vågor
sina hårda, krökta axlar.

Inga vägar längre, ingen längtan . . .
Dimmans milda, blida ring
har lämnat kvar under dina fingrar
endast stenens grova kind,
endast vågornas sävliga viskningar
och över det osynliga havet
fiskmåsens avlägsna, sorgsna röst.

På stenens axel kan du lägga
ditt trötta huvud,
smälta samman med den tysta dimman
och med havets gistna lugn,
så, att du inte ens vill fråga dig
om du ännu är människa eller sten.

Vad gör det att du redan efter en stund
måste slita sönder slummers sega nät?
Också stenarna förmår lämna
den i dimma drunknade viken . . .

Och på sina hårda kanter lyfta
byggnaders väggar, broars fästen,
statyers ystra gestalter

som för med till fjärran belägna år
det utförda arbetets berömmelse.
Men för stenen har det ingen betydelse
att det är för dess grånade axlar
hjaltemodets stolta smärta är förutbestämd.
Till odödlighetens stora färdväg
ska främmande händer lyfta den.

Människan vet vad som väntar henne,
där, bortom den bleka dimmans rand:
Arbete väntar, som ska nysta fiber för fiber
i en ny krafts sega skrift
så att de svidande inordnas
i livets skiftande väv.

Lycka väntar, som intill smärtans gräns
snörper samman hjärtat,
smärta väntar, i vars mörker
redan sväller lyckans gyllene grodd.
Livets bistra oro väntar,
kärlek, lidande och längtan.
Människan vet. Och människan reser sig.
Som ett härdat svärd kapar hennes gestalt
dimmans stelnade frid.

Människan går ut på dynernas exil,
och under hennes fötter blir kvar
havet, stenarna och dimman,

som bara för ett ögonblick förmådde
med sövande händer famna
hennes förstånds vassa larmsignal
hennes överdådiga hjärta.
Människan reser sig. Människan går sin väg.

TYSTNADEN

Jag är kvinna.

Jag är tystnad.

Och tystnaden får inte säga: ”Jag älskar dig.”
På gatornas trummor slår ollonen höst,
men tystnaden vet sedan länge att eken
är på väg mot vinterns vita ensamhet.
Och tystnaden skall bringa våren till mognad,
och våndas med vårflodens dova skälvningar,
tills isarna sävligt jämrande rämnar.
Ty kvinnan vet först.

Tystnaden likaså.

*

Jag lade skogens hjärta i din handflata,
och det lilla lingonet berättade för dig vilka djup
det finns i dess skira rötters osjälviskhet.
Du förstod inte.

Jag räckte dig barrskogens tysta väntan
och trohet – en grön tallkvist,
som skall uthärda den allra strängaste kyla.
Du förstod inte.

Jag sökte upp ett tomt fågelbo.
I varje dun – kärlekens varma enfald
och vardagsbekymrens milda närhet.
Du förstod inte.

Har du sett hur torvjord brinner?
Inga lågor jämrar sig, inga gnistor sprakar gällt,
bara en bitter tystnad,

så bitter att man tappar
andan.

Ljudlöst sjunker getporsens omättliga rus
i den förbrända mossans vita stjärnor.
Ljudlöst välter björnmossans stjärklar
sina gyllene bågare över den grånade askan.
Och en ung gran sluter sina barrhänder
runt jorden som rämnar och dör med den . . .
Och när du hört det skall du äntligen förstå
varför tystnaden sticker så fränt i din hals.
Då är det för sent.

Ett hål gapar svart i landskapets
frid,

för att det kringirrande molnet skall kunna bli en sjö
och vagga stumma fiskar i vågornas händer.

*

Ibland är också havet så tyst, så tyst.
Inte en droppe splittras mot grunden.
Så oerhört väntar havet på något
att det inte vågar andas.

Och då säger jag:

”Hav, o hav,
du olyckliga barn,
o, lilla flicka, du har det svårt i denna stund.
Låt mig få skaka upp en silkeslen sanddyna
åt ditt trötta huvud.
Vila, om så bara för en stund . . .

Jag vet,
ofta lägger man
bördor på dina axlar utan att fråga om du orkar.
Och kallar dig stark kvinna.

Så sorgset
den vita strimman lyser i ditt blåa hår.
Att gråna så ung . . .

Att vid så unga år förtröttas,
hav . . .”

Och hon gömmer sina ögon i mina händer.
Och heta bärnstenstårar rinner och rinner.
Gråt ut . . . det lättar . . . ingen hör ju . . .
En sådan tystnad över jorden . . .

Havet gråter.

Låt bli att älska mig, hata mig om du så vill . . .
Jag vet att du våndas likt fågeln
som ännu ej anar
att skuldornas ilande oro
är vingar.

Låt bli att älska mig, hata mig . . .
Runtom dig,
över dig ska jag ropa likt blå skyar,
men om nätterna –
älska ej, hata mig –
ska jag stinga din sömn
med stjärnenålar.

Heta vindar ska fylla dina vingar likt segel
och befalla dig att flyga
Och det faller dig inte ens in
att suset i vingarna är mina andetag,
att mina läppar är alldeles nära.

Låt bli att älska mig, hata mig,
i det lilla grässtrået böjs jag till dina fötter,
så att du ser
hur stor du är.
Bland häggens bräckliga grenar bryts jag
för dina händer,
så att du ser
hur stark du är.

Vingarna,
storheten,
styrkan
ska lyfta dig högt över molnen,
utan att veta
att den lilla pricken därnere –
är kärlek.

Låt bli att älska mig, hata mig om du så vill . . .

RÄDSLÅ FÖR KÄRLEKEN

Käraste, vad ska jag göra?
Ska jag ge efter?
Och spränga ensamhetens skal?
På våren ger knoppen efter
för efterlängtd sol.

Knoppen vet inte att en zon av främlingskap
ska breda ut sig mellan lövet och trädet
om hösten . . .
Att solstrålarnas iver ska kvävas
och gula minnen hopas i lövet.

Minnen – det är brödet vi åt igår.
Det är fjolårets sol.
Det förgångnas luft.
I minnen drunknar man som i en brunn,
ur vilken man aldrig mer kommer upp.

Livets spricka i det hårdaste av skal.
Knoppen närs av ovetskapen.
Men också den allra längsta av smekningar
är bara en kortvarig vila
på vägen från ensamhet till ensamhet.

Jag kan inte leva av minnen.
I den trojanska hästen – våren –
gömmar sig hösten.
Dörren är ännu ej öppen.
Käraste, vad ska jag göra?

BÖRJAN

Vad anar staden?
Varför är staden upprörd?
Ingenting har ju hänt.
Ingenting behöver ju hända.
Ett par går på gatan.
En lätt handflata värmer sig hos en armbåge.
Förvirrade steg på asfalten söker samklang.
Ett par går på gatan, och ord utan mening
slingrar sig undvikande kring vardagens bagateller.
Men staden lyssnar.
Staden är upprörd.

Över takåsarna reser sig antenner på tåspetsarna.
Varje dörr, varje portvalv, vidgar sina mörknande ögon,
på boulevarden varnar kastanjerna högtidligt:
”En enda är plikten – att i blommor bära
den vita skönhetsens vår.
Du kan ej breda ut dina knoppande grenar,
om andras grenar tränger sig på.

Under bron glittrar floden,
och ljusens återsken
virvlar, som gula kvinnor, i dans.

Blottade bröst och ben blänker till över vattnen,
svarta ögonfransar fladdrar i bronsansiktana:
”Låt djupen,
låt natten
brinna med halvöppna läppar,

du stadens rastlöshets enda Eva!

Låt dem berusas,

låt dem sjunka

i din kvävda andning!

Men vad skall jag göra av ömheten, oförståndiga kvinnor?

Över ett förortsstaket, grönt av frukternas frökapslar,

lägger en grånad apel sin valkiga, knutiga hand

på min axel,

och lövverket viskar omtänksamt:

”Var på din vakt, barn, allt börjar med något smått,

en humlevinge, frömjölens glöd,

och olycklig den, som kraftlöst sjunkit ihop

under de svällande äpplenas svidande tyngd.

Men att uthärda betyder – ge allt.

Och ensamma vintrar, år efter år.”

Vad anar apeln?

Varför är apeln upprörd?

Ingenting har ju hänt.

Ingenting behöver ju hända.

Bara tystnaden mellan oss breder ut sig allt djupare och allt kvavare.

Och stegens puls slår mot den klingande asfalten.

Blicken söker en utväg,

men det är redan över midnatt,

sedan länge är fönstren stängda och dörrarna låsta.

På vägen möter vi en liten rådbråkad ronn.

Jag stannar och lyssnar – skall den gräla på mig eller varna.

Men ronnen tiger, och i det gyllene halvmörkret

är varje blomma – ett ansikte, bleknande av förväntan,

mot lycka och lidande fogligt lyft.

Under trädet som ej begär skonsamhet för sig,

gav jag mina axlar och läppar åt dig.

ENKLA RADER

Staden ligger öde.

Bara ljusets puls på tomma gator.

Bara våra fotspår

i orörda snödrivor.

Bilar far bort i tystnaden

och för med sig rågdoft, spröd.

Så kommer morgonen till staden

med kärlek och bröd.

VAGGVISA FÖR ETT STORT BARN

När du inte kan sova, fladdermus,
när du inte kan, lilla fladdermus,
när du far ut i tystnaden med dina brystna vingar,
oroligt flackande fladdermus,
kastar du dig då mot hans fönster,
sätter du dig då vid hans huvud,
eller vet också du att man inte får,
gråaste, fulaste fladdermus?

När du inte kan sova, löv,
när du inte kan, lilla asplöv,
när du skälvande sliter dig loss ifrån grenen
och darrande fladdrar i vinden,
faller du då till hans läppar,
smeker du då hans kind,
eller vet också du att man inte får,
ensamma asplöv?

När vi inte kan sova om natten,
när vi inte kan på något vis,
då plockar vi örter och bläddrar i säv,
då söker vi drömmar åt honom.
Vi strör dem i fönsternas springor,
bär in dem i finrummets frid,
och lägger dem till och med under hans kudde,
ty drömmarna är inte om oss.

När sista drömmen tyst doftat bort
från blommornas sömnlöshet,

då stiger han upp och ser en kvinnas fotspår
i daggen under sitt fönster.
Men aplarna säger inget,
och rosorna talar ej om,
att kvinnan hade en fladdermus på axeln,
och ett asplöv i handen.

DIKT OM NÄKTERGALARS INFARKT

Över mig gick dina ögon upp.
Gråblå väntan. Varsam tystnad.
Är det inte märkligt – att leva halva livet
utan att veta vad morgonen innebär?
Ljusets vidder lyfter molnens skuggor.
Blågrå väntan. Trevande tystnad.
Över mig gick dina ögon upp,
över världen – den allra första morgonen.

Är det inte märkligt – att upptäcka världen
i ett ögonblick, vilket kräver en sådan renhet
att minsta grässtrå tvättar sig i daggen
och tårarna – jordens hjärta?
Men detta är stunden, då sången i fågelns strupe
kräver en så bister renhet
att näktergalen som upptäcker världen
dör mitt i sin sång.

Jag är inte rädd. Stanna. Slå inte ned ögonen.
Jag behöver gryningens krävande tystnad.
Jag går för att upptäcka världen, när livet redan
nått halvvägs
och krafterna är till hälften tömda.
Kanske ska de inte räcka till för att säga allt.
På den renaste sången väntar tystnad.
Över mig gick dina ögon upp.
Solen kommer aldrig mer att stiga.

TRÖST

Över dig tänder jag nu min kärlek
likt en jublande stjärnfylld himmel.
Varje gång du gör mig illa
släcker du blott en endaste stjärna . . .
Så – varför sörja?